

GUNARS BANDENS

(17.01.1946.)

Kinorežisors un operators Gunārs Bandēns dzimis 1946. gada 17. janvārī Lietuvā, Jonišķu rajonā. Mācījies Jelgavas 2. vidusskolā (līdz 1970), beidzi Jelgavas Vakarskolu, apguvis kinooperatora specialitāti Vissavienības Valsts Kinematogrāfijas institūtā Maskavā (1973 - 1978). No 1970. gada līdz 1990. gadam strādājis Rīgas kinostudijā par dokumentālo filmu operatora asistentu, tad par operatoru, veidojis sižetus kinožurnālos *Padomju Latvija*, *Sporta apskats*, *Māksla*. Pirmā patstāvīgā filma - Aivara Freimaņa kinoapraksts *Fragments* (1976) par rīdziniekiem, kas ceļ Baikāla-Amūras maģistrāli, Bandēns ir arī šīs filmas scenārija līdzautors. Bijis operators Laimas Žurginas filmai *Rūdolfis Blaumanis* (1979, kopā ar Kalvi Zalcmāni), Imanta Brila filmai *Tēva rokas* (1981), tomēr vairāk pievērsies sporta tematikai - bijis pirmais operators, kurš žurnālam *Padomju Latvija* filmējis bobsleja dzimšanu Latvijā (Nr. 25/1980), bijis scenārija līdzautors un operators Anša Epnera filmai *Aiziet!* (1984) par PSRS bobsleja izlasi un tās startiem Sarajevas olimpiskajās spēlēs; šī filma saņēma otro godalgu Vissavienības sporta filmu festivālā. Astonņdesmitajos gados visnozīmīgākais Bandēna operatordarbs ir Augusta Sukuta dokumentālā filma *Balss* (1986). Strādājis Rīgas Videocentrā (1990 - 1991), kopš 1991. gada strādā kā neatkarīgais kino režisors un operators, veidojot apjomīgu videoarhīvu. Gunāra Bandēna režisētā dokumentālā filma *Ciešanu laiks* (1992) tapusi kā veltījums operatoriem Andrim Slapiņam un Gvido Zvaigzņem. Viņa nākamā filma *Pēdējais bastions* (1993) stāsta par cilvēktiesību ievērošanu Latvijā, izrādīta ASV, Kanādā, Austrālijā. Gunāra Bandēna 2005. gada filma *Tramvajs, vārdā Kalpotājs* 2005. gadā tika nominēta kā labākā īsmetrāžas dokumentālā filma Nacionālajā filmu festivālā *Lielais Kristaps*; Gunārs Bandēns un viņa meita Elīna Bandēna tika atzīti par labākajiem dokumentālās filmas operatoriem. [Latvijas Kinematogrāfistu savienības](#) biedrs kopš 1987

Kinofilmas: 1989 - Latviešu gambīts; 1987 - Pamatīgais romantīķis; 1987 - Zelta presings; 1986 – Balss; 1986 - Panākumu atslēga; 1985 – Optimisti; 1984 - Uz priekšu Bob; 1982 - Izglītība PSRS; 1981 - Tēva rokas; 1981 - Veselība 2000; 1980 - Sveicināts Bob; 1980 - Ūdenslīdēji - vīrišķīgo specialitāte; 1979 - Rūdolfis Blaumanis; 1976 – Fragments. **Videofilmas:** 2004 - Tramvajs vārdā kalpotājs; 1999 - Palīdzīti sev; 1993 - Pēdējais bastions; 1992 - Ciešanu laiks; 1990 - Dziesma svētī Latvijā. **Operatora darbs:** 1989 - Latvijas gambīts; 1987 - kino žurnāls "Māksla" Nr.4; 1987 - Zelta presings; 1986 – Balss; 1984 - No lauka līdz letei; 1984 - Aiziet!; 1979 - Rūdolfis Blaumanis; 1976 – Fragments.

Informāciju sagatavoja 8.c klase